

V Bruseli 28. 9. 2020
COM(2020) 581 final

**OZNÁMENIE KOMISIE EURÓPSKEMU PARLAMENTU, RADE A EURÓPSKEMU
HOSPODÁRSKEMU A SOCIÁLNEMU VÝBORU**

Posunutie colnej únie na ďalšiu úroveň: akčný plán

I. Úvod

Colné orgány členských štátov sú v rámci colnej únie EÚ pred prepustením tovaru do voľného obehu na colnom území EÚ zodpovedné za vykonanie širokej škály kontrol, ktoré majú chrániť príjmy EÚ, ako aj bezpečnosť a ochranu, zdravie a prosperitu občanov a podnikov EÚ.

V posledných rokoch sa ukazuje, že colné orgány členských štátov pri plnení svojich rozličných úloh zápasia s ťažkosťami. Napriek rozsiahlej modernizácii colných predpisov EÚ v roku 2016 preukázateľne existujú problémy, akým je podhodnocovanie tovaru s cieľom vyhnúť sa clám a DPH¹, ako aj pašovanie nedovoleného alebo nebezpečného tovaru. Existujú aj obavy z nerovnováhy, pokiaľ ide o vykonávanie colných kontrol členskými štátmi, a z odklonu tovaru na najslabšie miesta vstupu na colné územie EÚ a výstupu z neho, aby sa zabránilo jeho odhaleniu. Rýchlo sa meniaci svet so zrýchľujúcou sa digitálnou transformáciou a s novými obchodnými modelmi, ako je elektronický obchod, predstavuje ďalšiu z výziev, ktorým colné orgány čelia pri vykonávaní a presadzovaní právnych predpisov EÚ v oblasti dovozu a vývozu. Colné orgány sa zároveň musia vždy snažiť o uľahčenie zákonného obchodu, pretože medzinárodný obchod má zásadný význam pre to, aby EÚ prosperovala. Pracovné zaťaženie colných orgánov EÚ sa okrem toho výrazne zvýšilo pre intenzívne prípravy, ktoré si vyžaduje odchod Spojeného kráľovstva z colnej únie EÚ na konci prechodného obdobia. Za týchto podmienok existuje veľké riziko straty príjmov do rozpočtu EÚ, ohrozenia bezpečnosti a ochrany občanov EÚ a nadmernej záťaže zákonného obchodu, ak sa neprijmú opatrenia na posilnenie činnosti vnútroštátnych colných orgánov v celej EÚ.

Predsedníčka Európskej komisie, Ursula von der Leyenová, ktorá si uvedomuje túto situáciu, vo svojich politických usmerneniach na nové funkčné obdobie Európskej komisie, ktoré boli uverejnené 16. júla 2019², uviedla: „*Je načase dať colnej únii ďalší rozmer a poskytnúť jej silnejší rámec, ktorý nám umožní lepšie chrániť našich občanov a náš jednotný trh*“. Uviedla, že Komisia navrhne „*integrovaný európsky prístup, ktorým sa posilní riadenie rizík v colnej oblasti a podporia účinné kontroly zo strany členských štátov*“.

V tomto oznámení sa stanovuje akčný plán s cieľom premeniť politické usmernenia predsedníčky von der Leyenovej na konkrétne prínosy pre európskych občanov, podniky a spoločnosť.

Vzhľadom na zásadný vplyv pandémie ochorenia COVID-19 je dôležitejšie ako kedykoľvek predtým zabezpečiť inteligentné riadenie colnej únie EÚ. Colné útvary Komisie na krízu pohotovo zareagovali prijatím právnych predpisov, vydaním usmernení a aktívnym podporovaním členských štátov a podnikov, najmä s cieľom zabezpečiť pružnosť vo vzťahu k záväzkom týkajúcim sa colného dlhu, umožniť rýchle a pružné colné konanie v prípade zdravotníckeho vybavenia a osobných ochranných prostriedkov a zabrániť vstupu falzifikátov alebo nebezpečného vybavenia do EÚ. Táto reakcia by mala napomôcť hladký priebeh colných operácií, ak dôjde k opätovnému všeobecnému nárastu počtu prípadov nákazy ochorením COVID-19. Kríza však jasne ukázala, že teraz je nanajvýš dôležité preskúmať všetky spôsoby, ako zabezpečiť, aby colná únia a colné orgány členských štátov fungovali

¹ Vypočítalo sa napríklad, že potenciálne straty ciel a DPH v dôsledku podhodnotenia dovozu textilu a obuvi z Číny do jedného členského štátu dosiahli za obdobie 2013 – 2016 takmer 5,2 miliardy EUR. Pozri správu Európskeho dvora audítov č. 19 z roku 2017: „Dovozné postupy: nedostatky v právnom rámci a neúčinné vykonávanie ovplyvňujú finančné záujmy EÚ“.

² https://ec.europa.eu/commission/sites/beta-political/files/political-guidelines-next-commission_sk.pdf.

s maximálnou efektívnosťou, zachovali si v čase krízy pružnosť a odolnosť a lepšie predvídali problémy. Znamená to predovšetkým nanovo klásť dôraz na zabezpečenie väčšej dostupnosti a lepšieho využívania údajov a ich analýzy na colné účely, ako aj na vytvorenie vhodného súboru prognostických nástrojov a nástrojov na spoločné krízové riadenie.

Pri niektorých z navrhovaných opatrení bude potrebné, aby členské štáty na vnútroštátnej úrovni vyčlenili príslušné prostriedky a podporili financovanie na úrovni EÚ, pokiaľ ide o už navrhnutý nový program EÚ „Colníctvo“ a nový nástroj finančnej podpory na vybavenie na colné kontroly. V prípade financovania EÚ sú príslušné sumy nízke³, zato potenciál je značný, keďže len samotné clá predstavujú 14 % celkových rozpočtových príjmov EÚ (odhliadnuc od dominového efektu na príjmy členských štátov z DPH). Približne 85 % finančných prostriedkov navrhnutých na nový program EÚ Colníctvo pôjde na prevádzku, údržbu a vývoj colných elektronických systémov, ktorými sa zabezpečuje bezproblémová a ucelená štruktúra na hladké fungovanie colnej únie a ochranu jednotného trhu a občanov EÚ.

II. Kontext

Colná únia EÚ znamená, že členské štáty EÚ uplatňujú spoločný systém ciel na dovoz tovaru z krajín mimo colného územia EÚ, na hraniciach medzi členskými štátmi EÚ sa nevyberá žiadne clo a nevykonávajú sa tam ani žiadne colné kontroly. Európska únia je členom Svetovej obchodnej organizácie, má spoločnú obchodnú politiku a pri uzatváraní medzinárodných obchodných dohôd vystupuje ako jeden obchodný blok. Colné orgány členských štátov dohliadajú na všetok tovar, ktorý vstupuje na colné územie EÚ alebo ho opúšťa, bez ohľadu na spôsob, akým vstupuje alebo vystupuje.

Modernizovaný právny rámec colných predpisov a postupov je zavedený od roku 2016 a práce na modernizácii a vývoji elektronických systémov, ktoré majú viesť k tomu, aby sa colná únia stala moderným, prepojeným a plne elektronickým prostredím bez dokladov v papierovej forme, by sa v celej EÚ mali dokončiť najneskôr do konca roku 2025.

Colné orgány majú v súčasnosti v súvislosti s tovarom dovážaným na colné územie EÚ obrovskú škálu povinností v oblasti dohľadu a kontroly. Nielenže vyberajú clá a DPH z dovážaného tovaru a v náležitých prípadoch aj spotrebné dane, ale tento tovar kontrolujú aj z celého radu nefinančných dôvodov, napríklad s cieľom zabezpečiť, aby spĺňal požiadavky EÚ na súlad výrobkov⁴, potravinové, zdravotné a environmentálne normy a predpisy a mnohé ďalšie aspekty.

Overujú aj zhodu dovážaného tovaru s pravidlami týkajúcimi sa ochrany práv duševného vlastníctva, kontrolujú dovoz drogových prekurzorov, aby sa zabránilo ich nezákonnému odkloneniu na výrobu drog, kontrolujú obchodovanie s predmetmi kultúrnej hodnoty, obchod s voľne žijúcimi živočíchmi a rastlinami a prepravu odpadu, aby sa zabránilo nelegálnemu vývozu a dovozu, a presadzujú pravidlá týkajúce sa nezákonných peňažných tokov, ktoré vstupujú do EÚ alebo vystupujú z EÚ, ako súčasť právnych predpisov EÚ v oblasti boja proti praniu špinavých peňazí. Spolupracujú v boji proti podvodom, terorizmu a organizovanému zločinu spolu s orgánmi presadzovania práva, správnymi orgánmi a orgánmi zodpovednými za hranice a vnútornú bezpečnosť. Okrem toho zodpovedajú za riadenie a presadzovanie rastúceho počtu preferenčných obchodných dohôd medzi EÚ a inými krajinami.

³ Navrhovaná suma nedosahuje 1 miliardu EUR a je rozložená na 7 rokov.

⁴ Súlad výrobkov zahŕňa nielen súlad s právnymi predpismi o harmonizácii požiadaviek na výrobky, ale aj s inými požiadavkami, ako je bezpečnosť výrobkov a ich dostupnosť pre osoby so zdravotným postihnutím.

V dôsledku vnútorného trhu EÚ, ktorým sa vytvoril priestor na pohyb tovaru bez vnútorných hraníc, je dôležitejšie ako kedykoľvek predtým zabezpečiť jednotné uplatňovanie predpisov na vonkajších hraniciach na tovar, ktorý sa môže potom, ako sa ocitne na colnom území, voľne pohybovať. Colné úrady musia udržiavať rovnováhu medzi týmito kontrolami a uľahčovaním medzinárodného obchodu a globálnych dodávateľských reťazcov, vývoz do zvyšných krajín sveta sa totiž v posledných desaťročiach stal čoraz významnejším zdrojom obchodnej činnosti európskych spoločností a pracovných miest pre Európanov⁵ a zároveň 80 % dovozu do EÚ zabezpečuje suroviny na výrobné činnosti v EÚ. Nové právne predpisy týkajúce sa celoeurópskych opatrení v oblastiach, ktoré nepatria do colnej politiky, často prinášajú colným orgánom nové povinnosti a tento trend bude pravdepodobne pokračovať. Od colných orgánov sa už napríklad žiada, aby zhromažďovali údaje a poskytovali ich ďalším orgánom. Zakaždým, keď sa colným orgánom uložia nové povinnosti, treba vyvinúť a spravovať nový elektronický systém, na čo Komisia a colné orgány členských štátov potrebujú dodatočné ľudské zdroje a z čoho im plynú ďalšie finančné náklady.

V tejto súvislosti uviedla Komisia v roku 2018 projekt zameraný na pomoc tvorcom politík pri zabezpečovaní dlhodobého účinného fungovania colníctva EÚ. Cieľom tohto inovatívneho projektu výhľadového plánovania na tému „Budúcnosť colníctva v EÚ do roku 2040“⁶ bolo dospieť medzi kľúčovými zainteresovanými stranami k spoločnému a strategickému chápaniu spôsobov, ako riešiť súčasné a budúce výzvy colníctva, a dospieť k vízii, ako by colníctvo EÚ malo vyzeráť v roku 2040.

Výsledkom tohto výhľadového plánovania je obraz colnej únie EÚ budúcnosti, kde colné orgány pracujú úplne integrovaným spôsobom na tom, aby:

- chránili spoločnosť, životné prostredie a hospodárstvo EÚ účinným uľahčovaním zákonného obchodu a inteligentným dohľadom nad dodávateľskými reťazcami založeným na posudzovaní rizika,
- fungovali proaktívne, pričom by bezproblémovo spolupracovali so zainteresovanými stranami, presadzovali inováciu a udržateľné riešenia a slúžili ako etalón pre colníctvo na celom svete,
- bolo zrejmé, že konajú ako jeden celok.

Účastníci zdôraznili také kroky na naplnenie tejto vízie, akými sú hĺbková analýza údajov a lepšie využívanie zdrojov údajov, väčšia interoperabilita medzi colnými informačnými systémami a inými hraničnými informačnými systémami, účinnejšia správa colnej únie, lepší systém odbornej prípravy colných úradníkov a zlepšenie spolupráce medzi EÚ a ostatnými krajinami na multilaterálnej a bilaterálnej úrovni.

III. Ďalšie kroky

V súlade s úsilím Komisie o lepšiu právnu reguláciu bolo výhľadové plánovanie pre Komisiu prínosné vďaka tomu, že prinieslo víziu colníctva EÚ v budúcnosti a aj preto, že sa posilnili dôležité väzby so širokým spoločenstvom zainteresovaných strán. Komisia teraz na obdobie svojho mandátu navrhuje rad opatrení, ktorých cieľom je dať colnej únii ďalší rozmer, pričom po konzultáciách s členskými štátmi EÚ

⁵ Od roku 2000 vývoz do krajín mimo EÚ v priemere vzrástol o 6 % ročne, čo sa týka hodnoty, a o 3 %, čo sa týka tonáže; počet položiek vyvezených do krajín mimo EÚ sa od roku 2010 medziročne zvýšil o 12 %.

⁶ <https://blogs.ec.europa.eu/eupolicylab/?s=future+of+customs>.

a zainteresovanými stranami⁷ majú zohľadňovať výsledky výhľadového plánovania a potrebu vyvodiť určité závery z pandémie ochorenia COVID-19 z colného hľadiska. Prvým krokom k naplneniu vízie sformulovanej v rámci výhľadového plánovania je, že sa opatrenia zamerajú najmä na zabezpečenie väčšej dostupnosti údajov a ich využívania a analýzy na colné účely a na inteligentný dohľad nad dodávateľskými reťazcami založený na posúdení rizika. Tieto opatrenia sú zoskupené do štyroch okruhov takto:

a) Riadenie rizika je pre colné kontroly kľúčové vzhľadom na značné objemy tovaru, ktorý prichádza na colné územie a opúšťa colné územie a ktorý colné orgány nemôžu vždy kontrolovať jednotlivo, a vzhľadom na potrebu uľahčovať zákonný obchod. Colné orgány už vykonávajú riadenie rizika na základe celoeurópskeho spoločného rámca riadenia rizika, ktorý tvoria spoločné kritériá a normy rizika⁸, opatrenia na výmenu informácií o rizikách a vykonávanie elektronickej analýzy rizík. Ústrednou zásadou je obranná koncepcia pozostávajúca z dvoch línií: i) predbežné posúdenie a ii) kontrola vtedy a tam, kde je to potrebné, pred prepustením tovaru na colné územie EÚ alebo po ňom. Existujú však obavy, že rámec riadenia rizika sa nevykonáva vo všetkých členských štátoch rovnakým spôsobom. Okrem toho systémy členských štátov v oblasti posudzovania rizika nemusia zahŕňať dôležité informácie buď preto, že sa tieto informácie nezhrádzajú ani si ich členské štáty nevymieňajú, alebo preto, že členské štáty nemajú celounijné porovnávacie údaje, na základe ktorých by mohli vykladať svoje vlastné vnútroštátne údaje. Analýza údajov na úrovni EÚ je potrebná na lepšie a rozsiahlejšie využívanie údajov zo všetkých zdrojov, a to aj prostredníctvom medzinárodnej colnej spolupráce, a na podporu prepojenosti v oblasti riadenia rizika, colných kontrol a opatrení zameraných proti podvodom.

b) Riadenie elektronického obchodu. Elektronický obchod treba oceniť vzhľadom na výhody, ktoré prináša podnikom, predovšetkým tým malým a stredným, a spotrebiteľom, pričom uľahčenie tejto činnosti je nosným prvkom stratégie digitálneho jednotného trhu. Daňové a colné orgány však majú vážne ťažkosti pri zabezpečovaní dodržiavania daňových a colných predpisov pri tovare zakúpenom cez internet. Colné orgány majú okrem toho povinnosť kontrolovať tovar aj z najrôznejších nefinančných dôvodov, ktoré už boli uvedené, vrátane ochrany a bezpečnosti EÚ, práv duševného vlastníctva a ďalších noriem. Cieľom balíka opatrení v oblasti DPH pre elektronický obchod⁹, ktorý bol prijatý 5. decembra 2017 a má sa vykonávať od 1. júla 2021, je boj proti podvodom v oblasti DPH a zabezpečenie rovnakých podmienok pre podniky EÚ popri súčasnom uľahčovaní cezhraničného obchodu. Colné predpisy a informačné systémy sa prispôbujú, aby zohľadňovali tieto nové pravidlá v oblasti DPH. Nové ohlasovacie povinnosti týkajúce sa poštových služieb od 15. marca 2021 prispievajú k zaisteniu bezpečnosti a ochrany dovozu v rámci elektronického obchodu. Na zabezpečenie účinnej kontroly tohto dovozu colnými orgánmi sú však potrebné ďalšie opatrenia vrátane medzinárodnej spolupráce.

c) Podpora dodržiavania predpisov. V záujme uvoľnenia zdrojov colných orgánov, aby sa mohli sústrediť na podozrivé prepravy tovaru, je nanajvýš dôležité dosiahnuť, aby sa viac dodržiavali predpisy a aby bolo ľahšie ich dodržiavať. Už existuje systém poskytovania výhod dôveryhodným obchodníkom za dodržiavanie súladu s kritériami stanovenými v colných predpisoch EÚ a vo veľkej miere sa využíva, musí byť ale lepšie riadený, aby sa zabránilo jeho zneužívaniu. Zároveň

⁷ <https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/have-your-say/initiatives/12305-Action-Plan-on-the-Customs-Union>.

⁸ Prístupné len odborníkom v oblasti riadenia rizika v členských štátoch.

⁹ https://ec.europa.eu/taxation_customs/business/vat/modernising-vat-cross-border-ecommerce_en.

treba pokračovať v úsilí o uľahčenie pôsobenia obchodníkov, s ktorými je spojené nízke riziko a dodržiavajú predpisy, a to najmä tým, že sa zabezpečí, aby zjednodušenie colných režimov stanovené v colných predpisoch skutočne v praxi fungovalo. Ďalší dôležitý prvok dodržiavania predpisov spočíva v ďalšom rozvíjaní spolupráce s kľúčovými medzinárodnými partnermi na bilaterálnej a multilaterálnej úrovni pri súčasnom monitorovaní uplatňovania existujúcich preferenčných dohôd EÚ s tretími krajinami a presadzovaní ich pravidiel.

d) Colné orgány vystupujúce ako jeden celok. Hoci členské štáty už navzájom spolupracujú v mnohých oblastiach, medzi colnými orgánmi sa musí dosiahnuť širšia a intenzívnejšia operačná spolupráca na tematickom alebo geografickom základe, aby sa zabezpečilo splnenie základných priorít v colnej oblasti. Musí sa zlepšiť aj spolupráca medzi colnými orgánmi a inými vnútroštátnymi orgánmi, pričom EÚ musí v colných záležitostiach na medzinárodnej úrovni vystupovať ako jeden celok. Treba riešiť nerovnováhu medzi členskými štátmi, pokiaľ ide o colné kontroly, najmä tým, že sa zabezpečí, aby všetky členské štáty disponovali dostatočnými a odborne pripravenými ľudskými zdrojmi a moderným a spoľahlivým vybavením na colné kontroly. Rovnocennosť výsledkov pri vykonávaní kontrol na vonkajších hraniciach sa musí zabezpečiť aj presným meraním vykonávania colných opatrení a úloh. Predovšetkým je potrebné riešiť zásadnejšie otázky, napríklad zvládanie krízových situácií ako nedávna pandémia ochorenia COVID-19; riadenie financovania nákladov na elektronické colné systémy; zabezpečenie primeraných a vhodných colných nástrojov, odbornej prípravy a metód, ako aj organizačných štruktúr a zabezpečenie zviditeľnenia úloh colných orgánov v spoločnosti a prilákanie talentovaných a motivovaných ľudí, aby sa zamestnali v colnej oblasti.

V rámci týchto štyroch hlavných okruhov Komisia oznamuje niekoľko opatrení uvedených v nasledujúcej kapitole. Prípravné práce v súvislosti s niektorými opatreniami sa už začali, ale tieto opatrenia treba spomenúť vzhľadom na ich význam pre plán dať colnej únii ďalší rozmer. Komisia bude podporovať vykonávanie týchto opatrení, ktorých cieľom je dať colnej únii ďalší rozmer, prostredníctvom svojich programov technickej podpory. Opatreniami, ktoré sa uvádzajú ďalej, sa nevyklučuje prípadná povinnosť colných orgánov vykonávať ďalšie politiky EÚ na hraniciach EÚ, a to v závislosti od dostupnosti ľudských a finančných zdrojov, posúdenia vplyvu politiky a informačných technológií a náležitého plánovania.

IV. Opatrenia

a) Účinnejšie riadenie colných rizík s cieľom umožniť účinnejšie kontroly

1. Spoločné analytické spôsobilosti EÚ

Z diskusií o colných kontrolách vyplynulo, že na celý rad colných účelov by colným orgánom nesmierne pomohol väčší objem údajov a ich hlbšia analýza. Dôkladnejšia analýza údajov by bola nápomocná pri riadení rizika, colnom konaní a konaní po prepustení tovaru, ako aj pri opatreniach zameraných na boj proti podvodu. V dlhšom časovom horizonte by sledovanie trendov a modelov pomocou analýzy údajov mohlo napríklad pomôcť Komisii a colným orgánom odhaľovať nedostatky a slabé miesta a prijímať politické rozhodnutia na základe lepšej informovanosti.

K dispozícii je veľké množstvo údajov v najrôznejších databázach a údajových platformách EÚ a členských štátov, ktoré sa už do istej miery využívajú na účely riadenia rizika, a pre činnosť na

úrovni EÚ začína byť dostupných stále viac údajov vďaka novým elektronickým systémom Colného kódexu Únie (CKÚ) a modernizácii. Toto veľké množstvo údajov však nikdy nebolo riadne prepojené ani sa nevyužívalo a colné orgány a Komisia potrebujú lepší prístup k týmto údajom, a to aj na účely boja proti podvodom.

Komisia preto navrhuje v rámci vlastných útvarov spustiť iniciatívu EÚ s názvom Spoločné analytické spôsobilosti EÚ s cieľom uľahčiť zber údajov a lepšie využívať údaje z colných a necolných zdrojov a zároveň zabezpečiť nástroje umožňujúce lepšiu výmenu a vzájomné prepájanie údajov. Táto iniciatíva sa bude realizovať v úzkej spolupráci s členskými štátmi a výsledky sa im sprístupnia, čím sa doplnia vlastné informácie a nástroje jednotlivých členských štátov. Takisto bude k dispozícii analýza údajov pre opatrenia zamerané na boj proti podvodom a presadzovanie práva, ktorá bude slúžiť aj na účely súvisiace s predchádzaním strate tradičných vlastných zdrojov.

Východiskovým bodom spoločnej analytickej iniciatívy bude zdokonalenie riadenia rizika a v súlade so súčasnou stratégiou riadenia rizika bude prvoradou prioritou zaistenie lepšej ochrany finančných záujmov Európskej únie a väčšej bezpečnosti a ochrany EÚ a jej občanov. Výsledky pomôžu colným orgánom odhaľovať rizikové obchodné toky, a to aj v krízových situáciách. Budú teda môcť vykonávať presnejšie zamerané, efektívnejšie a hospodárnejšie kontroly a optimalizovať využívanie obmedzených zdrojov, čo by sa malo odzrkadliť v lepších výsledkoch podľa ukazovateľov výkonnosti colnej únie (pozri ďalej).

V tomto rámci sa iniciatíva najprv zameria na využívanie údajov, ktoré sú už k dispozícii v colnej databáze údajov colného dohľadu EÚ (Surveillance) sústreďujúcej údaje o dovoze a vývoze, s cieľom analyzovať obchodné toky. Analýza údajov tejto databázy pomôže zabezpečiť aj správne a jednotné uplatňovanie únijných colných sadziieb v systémoch colného konania členských štátov.

Nový elektronický colný systém kontroly dovozu (ICS2), ktorý sa zavádza v troch fázach v rokoch 2021 až 2024 a má odhaliť bezpečnostné hrozby skôr, ako sa objavia v EÚ, poskytne ďalšie údaje a spôsobilosti na analýzu údajov. Skúšobný projekt zameraný na preskúmanie týchto spoločných analytických spôsobilostí v rámci ICS2 sa začne v roku 2020, pričom Skupina pre colnú politiku bude požiadaná, aby schválila analytický nástroj pre ICS2 v decembri 2020.

Neskôr v závislosti od dostupnosti zdrojov útvary Komisie rozšíria rozsah svojej činnosti v oblasti analýzy údajov, pričom posúdia, či a ako by údaje z ďalších zdrojov mohli dopĺňať analýzu spoločných analytických spôsobilostí. Mohlo by sem patriť kombinovanie údajov zo systému pre colný dohľad s údajmi o porušovaní práv duševného vlastníctva, ktoré sú zahrnuté do databázy COPIS systému boja proti falšovaniu a pirátstvu, využívanie údajov v informačnom systéme pre boj proti podvodom („AFIS“) a využívanie nových zdrojov údajov vrátane údajov, ktoré by sa mohli zhromažďovať v rámci viacerých opatrení, ktoré sú uvedené ďalej v tomto oznámení (údaje o platbách DPH, elektronické platformy, výkonnosť colnej únie, elektronické systémy Colného kódexu Únie a ďalšie). Ak to bude uskutočniteľné, pri analýze spoločných analytických spôsobilostí by sa mohla časom využívať umelá inteligencia/strojové učenie.

Pre výsledky analýzy sa vypracujú vhodné riešenia správy a zohľadnia sa otázky ochrany údajov a dôvernosti. Ak to bude potrebné a na základe posúdenia vplyvu, by sa v strednodobom horizonte v rámci existujúcich štruktúr alebo v novej agentúre, ktorá sa zriadi (pozri aj ďalej), mohla vyvinúť architektúra EÚ na uchovávanie a správu údajov.

Opatrenie: 2020 – 2024:

- **Od roku 2020:** Pokračujú práce na vývoji nástrojov v rámci elektronického systému pre dohľad EÚ s cieľom využiť jeho ucelený súbor údajov o dovoze a vývoze na vyvodenie trendov, ktoré majú vplyv na finančné záujmy Únie. Pokiaľ ide o ICS2, členské štáty by mali schváliť navrhovaný analytický nástroj ICS2 v decembri.
- **Od konca roku 2021** budú útvary Komisie využívať analýzu údajov zo systému pre dohľad na podporu správneho a jednotného uplatňovania únijných colných sadzieb.
- **Do konca roku 2023** po plánovanom rozšírení súboru údajov zo systému pre dohľad tak, aby zahŕňal ďalšie údajové prvky, a v závislosti od dostupnosti zdrojov útvary Komisia rozšíria analýzu tak, aby kombinovala údaje z tohto systému s údajmi v iných systémoch, ktoré sa týkajú napr. zaistenia falšovaného tovaru (databáza COPIS), informácií o boji proti podvodom (AFIS), údajov o platbách DPH, elektronických platforiem, výkonnosti colnej únie a elektronických systémov Colného kódexu Únie. Okrem toho v nadväznosti na vývoj analytického nástroja ICS2 a realizáciu dvoch z troch fáz ICS2 Komisia a členské štáty začnú analýzu predbežných údajov pred nakládkou a pred príchodom pre poštových, expresných a nákladných leteckých dopravcov.
- **Do konca roku 2024** po realizácii záverečnej fázy ICS2 budú Komisia a členské štáty vykonávať analýzu predbežných údajov pred nakládkou tovaru a pred jeho príchodom poskytovaných všetkými námornými, cestnými a leteckými dopravcami a poskytovateľmi logistických služieb.

2. Revidovaná stratégia riadenia rizika

Komisia plánuje pretvoriť a posilniť súčasný rámec riadenia rizika v záujme dosiahnutia ešte pružnejšieho a štruktúrovanejšieho prístupu k riadeniu rizika. Činnosť v oblasti riadenia rizika sa zameriava na riziká týkajúce sa bezpečnosti a ochrany a na finančné riziká. Komisia by chcela posilniť tento rámec pomocou navrhovaných nových spoločných analytických spôsobilostí. Okrem toho by chcela vytvoriť spoľahlivú a efektívnu správu na riešenie finančných rizík v súvislosti s vykonávaním rozhodnutia Komisie o kritériách finančného rizika z roku 2018¹⁰.

Komisia sa navyše v záujme ochrany vnútorného trhu EÚ a jej občanov zameria na posilnenie súčasného procesu riadenia rizika vo vzťahu k celému radu nefinančných rizík, ktorých kontrolu majú na starosti colné orgány, ako sa uvádza vyššie. V tomto ohľade by nové nástroje na spoluprácu medzi colnými orgánmi v reálnom čase a na identifikáciu rizík, ktoré sa zavedú v rámci elektronického systému kontroly dovozu (ICS2), mali colným orgánom poskytnúť veľkú pomoc pri riadení rizika z hľadiska bezpečnosti a ochrany pred príchodom tovaru tým, že sa colným orgánom umožní spolupracovať v reálnom čase a zamerať sa na rizikové zásielky ešte pred ich nakládkou v tretích krajinách. Je potrebné zdokonaľiť aj postupy rozpoznávania a riadenia rizík, ktoré môžu vzniknúť po príchode tovaru na colné územie EÚ. V neposlednom rade bude cieľom tohto nového rámca riadenia rizika reagovať na nové výzvy, akými sú tie, ktoré vyplynú z rastúceho objemu elektronického obchodu vstupujúceho na colné územie.

Opatrenie: 2021

- Nová stratégia riadenia rizika vo forme oznámenia Komisie (s cieľom využiť spoločnú analytickú činnosť, rozvíjať správu finančných rizík, posilniť riadenie rizík pri nefinančných rizikách a zaoberať sa rýchlym rozmachom elektronického obchodu), ktorá sa má prijať v **2. štvrtroku 2021**

¹⁰ C(2018) 3293 (prístup obmedzený na odborníkov členských štátov v oblasti riadenia rizika).

b) Riadenie elektronického obchodu

3. Využívanie údajov o DPH na colné účely

Ako Komisia vyhlásila vo svojom akčnom pláne pre spravodlivé a jednoduché zdaňovanie na podporu stratégie obnovy¹¹, má v úmysle preskúmať možnosť zriadiť v rámci siete Eurofisc na boj proti daňovým podvodom¹² centrum EÚ pre daňové informácie, ktoré by slúžilo nielen správcovi DPH, ale aj colným úradom a útvarami boja proti podvodom, a umožniť colným orgánom priame pripojenie k sieti Eurofisc. Určité výmeny informácií medzi týmito útvarmi už prebiehajú¹³, ale treba ich zefektívniť a zosystematizovať tak, že sa vytvorí priamy prístup k informáciám o zdaňovaní pre colné orgány.

Komisia sa okrem toho usiluje zaistiť, aby colné orgány mohli ťažiť z nových ohlasovacích povinností týkajúcich sa platobných údajov, ktoré sa majú od 1. januára 2024 uložiť poskytovateľom platobných služieb na účely DPH¹⁴. Tieto platobné údaje umožnia identifikovať príjemcov takýchto platieb a poskytnú informácie o sumách a dátumoch platieb a členskom štáte pôvodu platby/platiteľa. Prístup k týmto údajom by colným orgánom pomohol vysledovať tovar späť až k jeho zdroju, a tak zistiť najmä podhodnotenie dovážaného tovaru. Takýmto prístupom by sa mala zabezpečiť aj väčšia súčinnosť medzi colnými a daňovými orgánmi, ktorou by sa zintenzívnilo úsilie v boji proti podvodom.

Opatrenia: 2020 až 2024

- Vytvorenie priameho prístupu colných orgánov k centru daňových informácií Eurofisc¹⁵ do roku **2022**
- Komisia počnúc **3. štvrt'rokom 2020** posúdi možné mechanizmy na zabezpečenie prístupu colných orgánov k údajom o platbách DPH a na základe tohto posúdenia navrhne konečné riešenie do **1. 1. 2024**.

4. Prehodnotenie úlohy a povinností subjektov elektronického obchodu, najmä platforiem

Balíkom právnych predpisov v oblasti DPH pre elektronický obchod prijatým 5. decembra 2017, ktorý sa má vykonávať od 1. júla 2021, sa ruší súčasný limit 10/22 EUR, pri nepresiahnutí ktorého je dovážaný tovar oslobodený od DPH. Znamená to, že odo dňa nadobudnutia účinnosti balíka budú colné orgány musieť vyberať DPH za všetok tovar pri jeho príchode do EÚ, pokiaľ predávajúci už nevybral DPH v čase nákupu v rámci systému jednotného kontaktného miesta pre dovoz (IOSS). Od toho istého dátumu vznikne i povinnosť pre elektronický trh („platformy“) uchovávať určité informácie na účely DPH a na požiadanie ich poskytnúť daňovému orgánu.

V nadväznosti na tieto požiadavky daňového výkazníctva Komisia preskúma uloženie colných

¹¹ COM(2020) 312 z 15. 7. 2020.

¹² Eurofisc je sieť zameraná na rýchlu výmenu medzi členskými štátmi, spracúvanie a analýzu cielených informácií o cezhraničných daňových podvodoch a na koordináciu následných opatrení.

¹³ Tieto výmeny prebiehali napríklad v rámci Európskej multidisciplinárnej platformy proti hrozbám trestnej činnosti (EMPACT). V rámci uvedeného systému existovala praktická operačná spolupráca medzi daňovými správami EÚ prostredníctvom siete Eurofisc, colnými správami, ako aj Europolom a úradom OLAF, ktorá sa sústredila na odhaľovanie podvodov v oblasti DPH a predchádzanie týmto podvodom.

¹⁴ Smernica Rady (EÚ) 2020/284 z 18. februára 2020 (Ú. v. EÚ L 62, 2.3.2020, s. 7) a nariadenie Rady (EÚ) 2020/283 z 18. februára 2020 (Ú. v. EÚ L 62, 2.3.2020, s. 1).

¹⁵ Pozri opatrenie 9 Akčného plánu pre spravodlivé a jednoduché zdaňovanie na podporu stratégie obnovy (poznámka pod čiarou č. 10 skôr v texte).

ohlasovacích povinností platforiem v snahe riešiť výzvy súvisiace s elektronickým obchodom. Hoci platformy sa zvyčajne nezúčastňujú na zabezpečovaní colného konania v prípade tovaru zakúpeného online, majú k dispozícii údaje o celých predajných reťazcoch, od pôvodného predajcu cez prevodnú hodnotu až po konečného kupujúceho, a mohli by ich poskytovať. Týmito údajmi by sa doplnili informácie uvedené v colných vyhláseniach a mohli by sa posilniť colné a daňové opatrenia proti podvodným činnostiam, akými sú podhodnocovanie, nesprávny opis tovaru a nepravdivé vyhlásenia o pôvode, podvody v oblasti DPH a colné podvody, ako aj proti celému radu nefinančných rizík. Poskytovanie údajov platformami by bolo prínosné aj pre obchod, pretože by umožnilo identifikáciu a rýchlejšie prepúšťanie zásielok s nízkym rizikom, ktoré nepresahujú limit na oslobodenie od cla, ak už bola DPH zaplatená v rámci systému IOSS. Komisia zároveň preskúma vplyv elektronického obchodu na výber cla a rovnaké podmienky pre hospodárske subjekty EÚ. Bude sem patriť preskúmanie mechanizmov výberu cla v súlade s novým prístupom k výberu DPH.

Opatrenia: 2021 až 2023

- Po pilotnom testovaní a podľa výsledkov posúdenia vplyvu: právna úprava balíka CKÚ s cieľom uložiť platformám ohlasovaciu povinnosť v colnej oblasti: **1. štvrt'rok 2023.**
- Analýza vplyvu elektronického obchodu na výber cla a na rovnaké podmienky pre hospodárske subjekty EÚ: začiatok v roku **2021.**

c) Posilnenie a uľahčenie dodržiavania predpisov

5. Zintenzívnenie programu AEO

Cieľom programu schválených hospodárskych subjektov (AEO) EÚ, ktorý sa uplatňuje od roku 2008, je zvýšiť bezpečnosť medzinárodných dodávateľských reťazcov a zároveň uľahčiť zákonný obchod. Obchodníkom umožňuje využívať výhody vyplývajúce z celého radu zjednodušení colných formalít, pokiaľ prijímú posilnené opatrenia na zabezpečenie dodržiavania predpisov a spoluprácu s colnými úradmi. Komisia vypracovala komplexnú stratégiu a metodiku s cieľom zlepšiť dôsledné vykonávanie programu, a to aj posilnením prepojení s riadením colných rizík a dosiahnutím väčšej informovanosti o programe medzi obchodníkmi.

Komisia v závislosti od výsledkov kontrolných návštev v členských štátoch zväži zavedenie právnych predpisov, ktorými sa členským štátom uložia presnejšie povinnosti v oblasti monitorovania AEO v snahe zabezpečiť, že budú sústavne spĺňať kritéria spojené s AEO. Komisia bude zvlášť aktualizovať usmernenia pre AEO, ktorých cieľom je pomáhať členským štátom a hospodárskym subjektom pri uplatňovaní programu AEO.

Opatrenia: 2021

- legislatívny návrh na stanovenie presnejších povinností monitorovania (ak to bude potrebné): **2./3. štvrt'rok 2021,**
- aktualizácia pokynov pre AEO: **2./3. štvrt'rok 2021.**

6. Vyvinutie a zavedenie prostredia centrálného elektronického priečinka EÚ pre colníctvo

Komisia pracuje na návrhu prostredia centrálného elektronického priečinka EÚ pre colníctvo, ktorý by ponúkol možnosti dôkladnejšej kontroly, ako aj uľahčenie obchodu.

Pre podniky by bolo výhodné, keby mohli vybaviť všetky formality pri prekročení hraníc na colné i na iné účely, akými sú zdravie, životné prostredie, bezpečnosť výrobkov a potravín a potravinová bezpečnosť v rámci jedného elektronického konania, a využívať rýchlejšie colné vybavenie tovaru na hraniciach pri dovoze a vývoze. Štátnym orgánom by toto opatrenie umožnilo spoluprácu pri spracúvaní, poskytovaní a výmene informácií a lepšie posudzovanie rizika. V tomto smere už funguje a v deviatich členských štátoch¹⁶ sa využíva pilotný projekt medzi colnými orgánmi a partnerskými orgánmi zodpovednými za agropotravinový reťazec, dovoz dreva a fytosanitárne formality.

Opatrenia: 2020

- legislatívny návrh na prostredie centrálného elektronického priečinka pre colníctvo do **4. štvrt'roku 2020**.

7. Hodnotenie Colného kódexu Únie

Od roku 2016 je zavedený modernizovaný právny rámec colných predpisov a postupov v podobe Colného kódexu Únie (CKÚ). Viac ako polovica sedemnástich elektronických systémov CKÚ navrhnutých tak, aby colná únia fungovala ako moderné prostredie úplne bez dokladov v papierovej forme, je už v prevádzke a ostatné systémy sa dokončia najneskôr do konca roku 2025. Komisia do konca roku 2021 dokončí predbežné hodnotenie, aby zistila, či sú Colný kódex Únie a elektronické systémy dokončené pred uvedeným dátumom stále vhodné na svoj účel vzhľadom na cieľ, ktorým je zabezpečiť modernizované, efektívnejšie a zjednodušené postupy na pomoc obchodníkom, ktorí dodržiavajú predpisy, a colným orgánom. Hodnotenie bude východiskom pre rozhodnutia, či by sa kódex a jeho vykonávací a delegovaný akt mali revidovať. V hodnotení sa osobitne posúdi, či je kódex dostatočne pružný, aby sa osvedčil pri riadení colných formalít počas kríz, ako je COVID-19, a nových obchodných modelov, napríklad elektronického obchodu.

Opatrenie: 2021

- priebežné hodnotenie Colného kódexu Únie – **4. štvrt'rok 2021**.

8. Spoločný systém colných sankcií

Hoci sú colné predpisy harmonizované, ich presadzovanie je rôzne, pretože patrí do pôsobnosti vnútroštátnych orgánov členských štátov. Neexistencia spoločného systému porušení a sankcií vytvára právnu neistotu pre podniky a speje k prípadnému narušeniu hospodárskej súťaže na vnútornom trhu. Má to za následok najmä slabiny pri výbere daní a nedostatky pri presadzovaní politik. Podľa pravidiel Svetovej obchodnej organizácie je Európska únia povinná zabezpečiť jednotné uplatňovanie colných predpisov vrátane sankcií za ich nedodržanie.

¹⁶ Bulharsko, Cyprus, Česko, Estónsko, Írsko, Lotyšsko, Poľsko, Portugalsko a Slovinsko.

Komisia preto po tom, čo nedošlo k dohode o návrhu Komisie na vytvorenie právneho rámca Únie pre porušenia colných predpisov a sankcie z roku 2013, navrhne iný prístup k tejto problematike¹⁷.

Komisia s podporou členských štátov v projektovej skupine navrhuje vypracovať aktualizovanú súhrnnú správu o jednotlivých systémoch sankcií v každom členskom štáte v súlade s článkom 42 Colného kódexu Únie. Na základe tejto správy Komisia vypracuje usmernenia na uplatňovanie kritérií stanovených v článku 42 ods. 1 pre takéto vnútroštátne systémy, konkrétne, že sankcie musia byť „účinné, primerané a odrádzajúce“. Výsledkom tejto činnosti môže byť vo vhodnom čase legislatívny návrh namiesto návrhu z roku 2013.

Opatrenia: 2020 až 2022

- usmernenia týkajúce sa kritérií pre vnútroštátne režimy sankcií – **4. štvrt'rok 2021**,
- na základe skúseností s usmerneniami Komisia zvaží, či je potrebné navrhnúť právne predpisy týkajúce sa sankcií za nedodržiavanie predpisov – **2022**.

9. Právny rámec na boj proti colným podvodom

Na úrovni Únie je hlavným právnym nástrojom na boj proti colným podvodom prostredníctvom spolupráce a vzájomnej výmeny informácií medzi členskými štátmi navzájom a s Komisiou nariadenie (ES) č. 515/97¹⁸. Komisia v súčasnosti dôkladne vyhodnocuje toto nariadenie, pričom hlavným účelom je posúdiť, či je nariadenie stále vhodné a relevantné na riešenie problémov spôsobených novými podobami colných podvodov. Na základe výsledkov tohto hodnotenia Komisia rozhodne, či je potrebné nariadenie revidovať.

Opatrenia 2020 – 2021

- správa o hodnotení nariadenia (ES) č. 515/97 do **4. štvrt'roku 2020**,
- posúdenie potreby aktualizovať nariadenie (ES) č. 515/97 s cieľom riešiť súčasné výzvy v oblasti colných podvodov – **1. štvrt'rok 2021**.

10. Zapojenie colných orgánov do ochrany jednotného trhu pred dovozom nevyhovujúcich a nebezpečných výrobkov

Nové nariadenie¹⁹ ° dohľade nad trhom a súlade výrobkov, ktoré sa začne uplatňovať v roku 2021, umožní účinnejšie kontroly výrobkov vstupujúcich do EÚ. Kríza spôsobená pandémiou ochorenia COVID-19 opäť dôrazne poukázala na hrozbu, ktorú predstavujú nelegálne výrobky, pretože došlo k mnohým prípadom, keď sa do členských štátov z tretích krajín zaslali nebezpečné, nevyhovujúce alebo falšované osobné ochranné prostriedky. Komisia prijme vykonávacie právne predpisy zamerané na zefektívnenie zásahov a spolupráce colných orgánov, a to aj prostredníctvom posilneného rámca riadenia rizika, a vyvinie nové rozhranie medzi colným systémom a systémom pre dohľad nad trhom na úrovni EÚ, aby podporila výmenu informácií.

¹⁷ COM(2013) 884 final z 13.12.2013.

¹⁸ Nariadenie Rady (ES) č. 515/97 z 13. marca 1997 o vzájomnej pomoci medzi správnymi orgánmi členských štátov a o spolupráci medzi správnymi orgánmi členských štátov a Komisiou pri zabezpečovaní riadneho uplatňovania predpisov o colných a poľnohospodárskych záležitostiach (Ú. v. ES L 082, 22.3.1997, s. 1), v znení zmien.

¹⁹ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/1020 z 20. júna 2019 o dohľade nad trhom a súlade výrobkov a o zmene smernice 2004/42/ES a nariadení (ES) č. 765/2008 a (EÚ) č. 305/2011 (Ú. v. EÚ L 169, 25.6.2019, s. 1 – 44).

Opatrenia: 2021 – 2025

- Od roku **2021** bude Komisia prijímať vykonávacie akty k nariadeniu o dohľade nad trhom zamerané na riešenie colných aspektov.
- Komisia do roku **2025** vyvinie nové rozhranie na úrovni EÚ medzi informačným a komunikačným systémom pre dohľad nad trhom (ICSMS) a prostredím centrálného elektronického priečinka EÚ pre colníctvo.

11. Monitorovanie fungovania preferenčných obchodných dojednaní

Preferenčné obchodné dojednania EÚ s inými krajinami sú nevyhnutné na podporu prístupu výrobcov a vývozcov z EÚ na vonkajšie trhy, ale môžu viesť k obchádzaniu obchodných opatrení nedodržiavaním pravidiel preferenčného pôvodu. Komisia bude naďalej monitorovať vykonávanie pravidiel a postupov preferenčného pôvodu a rozšíri rozsah svojho monitorovania na dohody o voľnom obchode tak, aby zahŕňalo dovoz z hlavných partnerských krajín a vývozné záujmy EÚ. Toto monitorovanie poslúži na zistenie oblastí, v ktorých by bolo možné pravidlá vylepšiť a aktualizovať. Komisia okrem toho posilní nástroje, ktoré má k dispozícii, v záujme zlepšenia spolupráce so všetkými aktérmi, najmä s orgánmi a vývozcami zvýhodnených krajín, a zároveň zväží, ako najlepšie v tomto ohľade vymáhať záväzky. Medzi tieto nástroje bude patriť lepší prístup k informáciám, podrobné usmernenia, technická pomoc a odborná príprava.

Konečným cieľom je ochrana vlastných zdrojov EÚ tým, že sa zabezpečí priznávanie preferencií iba skutočne oprávneným výrobkom a zároveň sa zaručí preferenčný prístup výrobkov EÚ na trhy partnerských krajín.

Opatrenie: od roku 2021

- Útvary Komisie **od roku 2021** rozšíria svoje monitorovanie uplatňovania pravidiel a postupov týkajúcich sa preferenčného pôvodu na dohody o voľnom obchode a budú sa so zúčastnenými krajinami usilovať o riešenie vzniknutých problémov súvisiacich so slabosťami a nedostatkami pri vykonávaní týchto pravidiel a postupov.
- V prípade jasného porušenia platných pravidiel a postupov pôvodu začne Komisia rokovania s dotknutou krajinou a využije mechanizmy stanovené v rámci príslušného preferenčného dojednania, aby sa opäť pristúpilo k dodržiavaniu pravidiel a postupov a ochránili sa finančné záujmy EÚ.

12. Analyzovanie a prípadné posilnenie medzinárodných systémov spolupráce Únie v colných záležitostiach s významnými obchodnými partnermi, najmä s Čínou

Komisia bude analyzovať a prípadne posilniť medzinárodné systémy spolupráce a vzájomnej administratívnej pomoci Únie v colných záležitostiach s významnými obchodnými partnermi a na multilaterálnych fórach. Zlepšovanie spolupráce a vzájomnej administratívnej pomoci s Čínou je vzhľadom na objem nášho dvojstranného obchodu, a najmä na exponenciálny rast zásielok v rámci elektronického obchodu, prvou prioritou.

Komisia bude za ďalšiu prioritu považovať nadväzovanie alebo upevňovanie spolupráce s ďalšími obchodnými partnermi s prihliadnutím na kritériá, akými sú perspektíva pristúpenia k EÚ, geografická blízkosť a susedstvo, tranzitné koridory a obchodné záujmy EÚ. Táto spolupráca podľa potreby zahŕňa

vypracovanie iniciatív, akými sú uľahčenie elektronickej výmeny colných dokladov, vykonávanie akčného plánu pre bezpečnosť výrobkov pri predaji cez internet, podpora riadenia rizika a bezpečnosti dodávateľského reťazca (napríklad výmeny informácií medzi colnými orgánmi, vzájomné uznávanie schválených hospodárskych subjektov a colných kontrol). Táto činnosť môže zahŕňať preskúmanie existujúcich dvojstranných dohôd s cieľom posilniť prvky týkajúce sa presadzovania práva.

Posilnená colná spolupráca môže byť v neposlednom rade prínosom aj pre partnerské krajiny z toho hľadiska, že uľahčí lepšiu mobilizáciu domácich zdrojov v týchto krajinách.

Opatrenie: 2020 – 2021

- Čína: Európska únia sa má dohodnúť na novom strategickom rámci pre colnú spoluprácu 2021 – 2024 s Čínou do **konca roku 2020**. Komisia súbežne vyhodnocuje súčasnú dohodu o colnej spolupráci a vzájomnej administratívnej pomoci s Čínou, aby zistila, či sú potrebné smernice na rokovania v záujme preskúmania dohody.
- Komisia na konci roku 2020 začne komplexnú analýzu systému medzinárodnej spolupráce a vzájomnej administratívnej spolupráce Únie v colných záležitostiach s cieľom navrhnúť prípadné zlepšenia všeobecnej alebo konkrétnej povahy/rozsahu v roku **2021**.

d) Colné orgány konajúce ako jeden celok

13. Posilnenie spolupráce medzi colnými a bezpečnostnými orgánmi a orgánmi riadenia hraníc a súčinnosť ich informačných systémov

Je nevyhnutné preklenúť colné informačné systémy a iné informačné systémy, ktoré sú určené na ochranu vonkajších hraníc EÚ a zvýšenie vnútornej bezpečnosti. Cieľom je odvrátiť bezpečnostné a iné riziká na hraniciach na úžitok všetkých občanov, a to podporou nových metód spolupráce a krížovej kontroly údajov s cieľom zabezpečiť zosúladené a nadčasové opatrenia jednotlivých príslušných orgánov a vyhnúť sa duplicitne ohlasovacích povinností.

Útvary Komisie už pracujú na vývoji interoperabilného rámca informačných systémov v oblasti bezpečnosti, riadenia hraníc a migrácie. Skupina odborníkov v oblasti bezpečnosti, riadenia hraníc a colníctva z členských štátov, ktorú zvolala Komisia, dokončila predbežné posúdenie interoperability týchto systémov s colnými systémami v oblasti bezpečnosti a posúdenia bezpečnostných rizík. V tomto posúdení sa odporúča najmä prepojenie údajov Schengenského informačného systému (SIS) a Europolu s colným systémom kontroly dovozu (ICS2), ktorý sa bude zavádzať v troch fázach v rokoch 2021 až 2024. Podľa odborníkov by interoperabilita medzi týmito systémami mohla zlepšiť riadenie bezpečnostných rizík. Na základe odporúčania odborníkov Komisia objedná štúdiu uskutočniteľnosti s cieľom posúdiť možnosti interoperability týchto troch systémov a s tým súvisiace finančné, prevádzkové, technické a právne záležitosti vrátane otázok týkajúcich sa ochrany údajov a dôvernosti. Mala by sa preskúmať aj súčinnosť iných elektronických colných systémov ako ICS2 a systémov prevádzkovaných bezpečnostnými orgánmi a orgánmi riadenia hraníc.

Opatrenie: 2021 – 2024

- dokončenie štúdie uskutočniteľnosti rozvoja interoperability údajov Schengenského informačného systému (SIS) a Europolu s colným systémom kontroly dovozu (ICS2) do konca **roku 2021** s cieľom dokončiť všetky prepojenia do termínu konečného zavedenia ICS2 (**2024**).

14. Výkonnosť colnej únie

Komisia pracuje na formalizovaní svojho nástroja na zhromažďovanie ročných a štvrtročných údajov súvisiacich s colnými postupmi od členských štátov a zároveň na predchádzaní duplícite ohlasovacích povinností v ďalších oblastiach politiky, ktoré sú pre colnú oblasť relevantné. Skutočnosť, že zhromažďovanie údajov o výkonnosti colnej únie sa v súčasnosti deje na základe dobrovoľnosti, vedie k určitým nedostatkom tohto postupu a zároveň vyvoláva otázky o kvalite údajov. Komplexnejším vykazovaním údajov by sa zdokonalilo referenčné porovnávanie a v konečnom dôsledku by sa dosiahlo zblížovanie postupov jednotlivých jurisdikcií; zabezpečili by sa i dôležité agregované informácie, ktoré prispievajú k analytickým spôsobilostiam posudzovania rizika. Právny rámec by mohol pomôcť zjednotiť postupy zhromažďovania údajov na vnútroštátnej úrovni, v dôsledku čoho by sa rozšírilo používanie kľúčových ukazovateľov výkonnosti a pomohlo pri hodnotení vplyvu rozhodnutí o colnej politike. Najskôr je však potrebné dôkladne zvážiť potrebu právneho rámca a možné alternatívy.

Opatrenie: 2021

- Zhodnotiť, či colnú úniu brzdí chýbajúci osobitný právny základ pre pravidelné vykazovanie údajov o výkonnosti colnej únie, ktorý sa má riešiť v rámci predbežného hodnotenia vykonávania Colného kódexu Únie do **konca roku 2021**

15. Lepšie vybavenie členských štátov moderným a spoľahlivým vybavením na colné kontroly

Komisia navrhla finančný nástroj²⁰, ktorý by umožňoval nákup, údržbu a modernizáciu príslušného najmodernejšieho a spoľahlivého vybavenia na colné kontroly (napríklad röntgenov, skenerov, ručných prístrojov, automatického rozpoznávania tabuliek s evidenčným číslom vozidla a laboratórneho vybavenia) v rámci ďalšieho viacročného finančného rámca (VFR), ktorý by sa mal prijať do konca roku 2020.

Dostupnosť moderného a spoľahlivého vybavenia na colné kontroly by prispela k zvládnutiu slabých miest vstupu/výstupu tovaru na colné územie, ktoré narúšajú ochranu finančných záujmov EÚ, bezpečnosť a ochranu, a k zabezpečeniu rovnocennej úrovne colných kontrol v budúcnosti. Navrhovaný nástroj je odpoveďou na časté žiadosti mnohých členských štátov o finančnú podporu na nákup takéhoto vybavenia. Je teda nevyhnutné, aby Európsky parlament a Rada čo najskôr schválili návrh Komisie na vytvorenie nástroja na financovanie vybavenia na colné kontroly, aby bolo možné zaistiť rovnocenné výsledky colných kontrol v jednotlivých členských štátoch.

Opatrenie: 2021

- Komisia a členské štáty budú v prípade prijatia finančného nástroja **od roku 2021** využívať tento program s cieľom prispieť k zabezpečeniu rovnocenných výsledkov colných kontrol.

²⁰ COM(2018) 474 final z 12. 6. 2018.

16. Zavedenie a prehĺbenie mechanizmov spolupráce v rámci programu Colníctvo (VFR 2021 – 2027)

V rámci nasledujúceho viacročného finančného rámca, ktorý by sa mal prijať najneskôr do konca roku 2020, je cieľom²¹ programu Colníctvo podporiť fungovanie a modernizáciu colnej únie, a to aj v záujme posilnenia vnútorného trhu. Jeho cieľom je uľahčiť spoluprácu medzi zúčastnenými krajinami, ich colnými orgánmi a ich úradníkmi. Zlepšenie a zintenzívnenie tejto spolupráce je nanajvyš dôležité.

V posledných rokoch členské štáty prejavili rastúci záujem o posilnenú operačnú spoluprácu medzi colnými orgánmi na geografickom alebo tematickom základe vo forme odborných tímov, čo je jeden z nástrojov programu. Zdá sa, že existuje skutočná vôľa a potreba rozšíriť takúto operačnú spoluprácu na ďalšie oblasti, napríklad na elektronický obchod, a na viac zúčastnených krajín.

Takisto je potrebné posilniť profil povolania colných úradníkov s cieľom prilákať tých najlepších ľudí, aby pracovali pre colné orgány, a zaviesť spoločné prístupy k odbornej príprave, a to aj s cieľom znížiť náklady. V tejto súvislosti by sa mohli zväziť myšlienky, akou je program „mobility“, ktorý by na základe vzájomného uznávania kvalifikácií umožňoval colným úradníkom pracovať kdekoľvek v EÚ, a rozvoj celoeurópskej spoločnej odbornej prípravy a budovania kapacít v oblasti ľudských zdrojov pre colných úradníkov, v náležitých prípadoch v spolupráci s inými agentúrami, napríklad CEPOL²².

Opatrenia v rámci programu Colníctvo môže sprevádzať technická podpora určená colným správam členských štátov v rámci nástroja technickej podpory na roky 2021 – 2027.

Opatrenie: od roku 2021

- Komisia bude od roku **2021 (do roku 2028)** nabádať členské štáty, aby v čo najväčšom počte oblastí využívali nástroje operačnej spolupráce a budovania ľudských kapacít v rámci nástrojov programu Colníctvo.

17. Inteligentnejšie riadenie colnej únie

V posledných mesiacoch Komisia v reakcii na pandémiu ochorenia COVID-19 prijala niekoľko legislatívnych opatrení a vydala usmernenia k výkladu právnych predpisov s cieľom pomôcť colným orgánom a obchodníkom počas krízy. Okrem toho bude cieľom nadchádzajúceho hodnotenia Colného kódexu Únie zistiť, či je tento kódex dostatočne pružný na to, aby umožnil zvládnuť riadenie colných formalít v časoch krízy. Vyskytli sa však návrhy, že je potrebné nájsť riešenia, ktoré presahujú rámec kódexu. Po výhl'adovom plánovaní pozorujeme takisto ochotu pokračovať v diskusiách o súvisiacej téme, ktorou je zabezpečenie lepšej pripravenosti colnej únie na budúcnosť.

Na základe tohto vývoja Komisia navrhuje vytvoriť v rámci programu Colníctvo skupinu pre reflexiu pozostávajúcu z členských štátov a zainteresovaných strán, ktorej úlohou by bolo zväziť, ako dosiahnuť, aby sa colná únia stala inteligentnejšou, pohotovejšou, technologicky vyspelejšou a odolnejšou voči krízovým situáciám. Medzi otázky, ktoré by sa mali v tejto súvislosti prebrať, by mohli patriť spôsoby, ako lepšie predpovedať a predvídať problémy, mechanizmy rýchlej reakcie, získané poznatky z krízy spôsobenej pandémiou ochorenia COVID-19, a preskúmanie, ako najlepšie zabezpečiť, aby colná únia plnila svoje ciele.

²¹ COM(2018) 442 final z 8. 6. 2018.

²² Agentúra Európskej únie pre odbornú prípravu v oblasti presadzovania práva.

Okrem toho bude možno načas zväziť operatívnejší rámec pre colné činnosti. S ohľadom na obmedzenia stanovené zmluvou, ktoré sa týkajú prenesenia určitých právomocí na agentúru, by sa mohla preskúmať štruktúra agentúry. Komisia preto vo vhodnom čase vykoná začne posúdenie vplyvu s cieľom určiť, či by colná agentúra EÚ (buď nová, alebo ako súčasť existujúcej agentúry) s príslušnými právomocami mohla zabezpečiť lepšiu a koordinovanejšiu operatívnu odozvu colných orgánov na krízové situácie, umožniť sledovanie trendov a modelov a identifikáciu zraniteľných miest.

Cieľom posúdenia vplyvu bude okrem toho zistiť, či by agentúra mohla umožniť riadenie, uchovávanie, väčší rozvoj a účinnú výmenu analýz údajov, ktoré by mali pomôcť všetkým členským štátom pri ich činnostiach v oblasti riadenia rizika a boja proti podvodom, a či by takisto mohla pomôcť zabezpečiť uplatňovanie účinného a jednotného prístupu k riadeniu rizika na celom colnom území EÚ. Týmto posúdením by sa ďalej zisťovalo, či by sa zlepšilo riadenie, vývoj a údržba elektronických colných systémov, ak by ich mala na starosti agentúra EÚ, čím by sa znížili náklady, ktoré vynakladajú členské štáty v prípade, že financujú tieto systémy samostatne. Komisia by okrem toho posúdila, či by agentúra mohla zabezpečiť formálnu štruktúru na spoluprácu medzi členskými štátmi pri colných kontrolách a, v prípade potreby, na rýchlu reakciu medzinárodných odborných tímov, pomôcť propagovať povolanie colných úradníkov a znížiť náklady členských štátov na odbornú prípravu prostredníctvom programu mobility a spoločnej odbornej prípravy. Pri rozhodovaní, či agentúra predstavuje cestu, ktorou sa treba uberať, by sa mala starostlivo zväziť súčinnosť a potenciál prekrývania s existujúcimi agentúrami presadzovania práva.

Opatrenie: 2021 – 2023

- Skupina pre reflexiu pozostávajúca z členských štátov a zainteresovaných strán k výhľadovému plánovaniu/krízovému riadeniu – začiatok činnosti začiatkom roku **2021**,
- Komisia začne v roku 2022 posúdenie vplyvu, ktorého výsledok bude známy do roku **2023**, týkajúce sa kladov a záporov prístupu, podľa ktorého by agentúra zastrešovala viacero oblastí colnej spolupráce, s cieľom rozhodnúť, či má takúto agentúru navrhnuť v rámci ďalšieho viacročného finančného rámca.

V. Záver

V tomto akčnom pláne sa stanovil ambiciózny súbor opatrení, ktorého cieľom je zabezpečiť súdržnejšiu a silnejšiu colnú úniu, ako odozva na štyri oblasti, v ktorých je potrebné vyvinúť úsilie: riadenie rizika, elektronický obchod, dodržiavanie predpisov a colná únia konajúca ako jeden celok. Komisia vypracovala tento plán práce na obdobie do roku 2025 s prihliadnutím na stanoviská členských štátov a zainteresovaných strán vyjadrené v rôznych formách konzultácie opísaných v tomto oznámení. Je v súlade s dlhodobou víziou colnej únie, ktorá je výsledkom výhľadového plánovania, a uznáva vplyv krízy spôsobenej pandémiou COVID-19 na colné orgány a hospodárske subjekty.

Ústredným ťažiskom činnosti bude doplnenie celoúijného rozmeru spôsobilostiam na analýzu údajov, ktorým sa podporia všetky členské štáty pri analýze rizika, a teda aj účinnosti kontrol. Cieľom je podporiť a posilniť jednotlivé hľadiská rizika a kontroly, aby sa posilnila celá štruktúra, znížili náklady členských štátov a ešte väčšmi sa uľahčil zákonný obchod.

Je nevyhnutné zdôrazniť, že rozsah a uskutočniteľnosť niektorých, aj keď nie všetkých, navrhovaných opatrení sa určí podľa konečného výsledku rokovaní o budúcom viacročnom finančnom rámci tak zo správneho hľadiska, ako aj z hľadiska prevádzkového rozpočtu. Je takisto dôležité poznamenať, že členské štáty budú pri tom zastávať významnú úlohu a budú musieť dať k dispozícii potrebné prostriedky na vnútroštátnej úrovni. Ak tieto podmienky nebudú splnené, nebude možné všetky tieto opatrenia realizovať.

Komisia by rada pokračovala v diskusii s členskými štátmi o spôsoboch, ako dosiahnuť, aby sa colná únia stala inteligentnejšou, pohotovejšou a odolnejšou voči krízovým situáciám. V strednodobom horizonte by Komisia chcela preskúmať myšlienku zriadenia colnej agentúry, čím by sa zvýšila nákladová účinnosť a efektívnosť riadenia colnej únie, odstránila duplicitu nákladov na strane členských štátov a zabezpečila účinnejšia a rýchlejšia reakcia na krízy.

Komisia vyzýva Európsky parlament a Radu, aby tento akčný plán podporili.

DODATOK: Zoznam opatrení a termíny

2020

1. Spoločné analytické spôsobilosti: analýza údajov na vyvodzovanie trendov využitím systému pre dohľad EÚ (Surveillance): prebieha
2. Prostredie centrálného elektronického priečinka pre colníctvo – legislatívny návrh: 4. štvrťrok 2020
3. Preskúmanie nariadenia č. 515/97 o colných podvodoch: 4. štvrťrok 2020
4. Čína: medzinárodná spolupráca: nový strategický rámec s Čínou: koniec roku 2020
5. Začiatok analýzy systému Únie v oblasti medzinárodnej spolupráce v colných otázkach: koniec roku 2020

2021

1. Spoločné analytické spôsobilosti: využívanie údajov systému pre dohľad na podporu správneho uplatňovania únijných colných sadzieb
2. Revidovaná stratégia riadenia rizika: 2. štvrťrok 2021
3. Posúdenie potreby aktualizovať nariadenie (ES) č. 515/97 s cieľom riešiť výzvy v súvislosti s colnými podvodmi: 1. štvrťrok 2021
4. Program AEO: možný legislatívny návrh na spresnenie povinnosti monitorovania 2./3. štvrťrok 2021
5. Program AEO: aktualizované usmernenia: 2./3. štvrťrok 2021
6. Priebežné hodnotenie Colného kódexu Únie: 4. štvrťrok 2021
7. Nariadenie o dohľade nad trhom – vykonávacie akty pre colné aspekty: od roku 2021
8. Preferenčné obchodné dojednania – zintenzívnenie monitorovania: od roku 2021
9. Možné posilnenie medzinárodnej spolupráce a vzájomnej administratívnej pomoci v colných záležitostiach na základe výsledkov analýzy: začiatok v roku 2021
10. Výkonnosť colnej únie – hodnotenie problémov spojených s chýbajúcim právnym základom: koniec roku 2021
11. Spoločný systém sankcií – usmernenia: 4. štvrťrok 2021
12. Vybavenie na colné kontroly: začiatok práce na financovaní vybavenia od roku 2021
13. Nový program Colníctvo: začiatok užšej spolupráce od roku 2021
14. Začiatok analýzy vplyvu elektronického obchodu na výber cieľ/rovnaké podmienky
15. Štúdia o interoperabilite medzi colnými a hraničnými systémami: koniec roku 2021
16. Skupina pre reflexiu k výhľadovému plánovaniu/krizovému riadeniu – začiatok činnosti začiatkom roku 2021

2022

1. Prístup colných orgánov k centru daňových informácií Eurofisc
2. Spoločný systém sankcií – úvaha o právnych predpisoch

2023

1. Spoločné analytické spôsobilosti: začiatok kombinovania údajov zo systému pre dohľad s údajmi z iných nových a existujúcich elektronických systémov; analýza údajov ICS2 pred nakládkou a pred príchodom tovaru v prípade poštových, expresných a nákladných leteckých dopravcov
2. Colné povinnosti platforiem elektronického obchodu – návrh na vykazovanie údajov: 1. štvrťrok 2023
3. Colná agentúra – dokončenie posúdenia vplyvu

2024

1. Spoločné analytické spôsobilosti: Analýza údajov ICS2 pred nakládkou a pred príchodom tovaru v prípade námorných, cestných a leteckých dopravcov a poskytovateľov logistických služieb
2. Spolupráca a interoperabilita s bezpečnostnými orgánmi a orgánmi riadenia hraníc – harmonogram prepájania (v súlade s konečným zavedením ICS2)
3. Prístup colných orgánov k údajom o platbách DPH

2025

1. Nové rozhranie medzi systémom pre dohľad nad trhom (ICSMS) a prostredím centrálného elektronického priečinka EÚ pre colníctvo